

ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ ЯК СКЛАДОВА ОСВІТЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НАЦІЇ

Розглянуто інформаційний феномен – інформаційна культура сучасного фахівця; окреслено її значення у формуванні освітньої парадигми суспільства.

Ключові слова: інформаційна культура, освітній потенціал, фахівець, інформаційний освітній простір.

Інноваційний розвиток освіти – відповідь на потреби інформаційного суспільства, в якому інтелект, знання людини, її науковий, освітній і культурний рівень постають як стратегічний ресурс суспільно-історичного поступу. ХХІ століття, без сумніву, стало часом глобального автоматизованого інформаційного простору, що обумовлено переходом, який окреслився вже у ХХ столітті: від “індустріального” до принципово нового – “постіндустріального”, чи “інформаційного”, суспільства. Стрімкий розвиток наукової та прикладної сфер інформатики залишається характерною ознакою “інформаційного суспільства” і обумовлює все більший його вплив на всі галузі громадського життя в розвинених країнах світу, в тому числі в європейських.

Зважаючи на важливість інформації як засобу і ресурсу розвитку, інформаційну культуру майбутніх фахівців безпосередньо пов'язують зі змістовими, функціональними характеристиками життєдіяльності соціуму, а також відносинами, що виникають у процесі інформаційної комунікації.

Вищезгаданий інформаційний феномен викликав об'єктивну необхідність дослідження такого нового узагальненого поняття, як “європейський інформаційний простір”, яке містить:

– територіально розподілені в європейських країнах комп'ютери, пов'язані між собою в мережі засобами телекомунікацій (“hardware”);

– спеціалізовані інформаційні масиви у вигляді автоматизованих баз даних (АБД);

– методи і засоби прикладної математики – алгоритми і програми, що забезпечують функціонування комп'ютерних комплексів (“software”);

– прикладні лінгвістичні засоби – класифікатори і тезауруси (машинні словники термінів), які є спеціалізованою єдиною загальноєвропейською систематизованою мовною основою, побудованою на використанні основних мов країн Європи;

– організаційні заходи, що забезпечують функціонування перелічених вище компонентів європейського інформаційного простору: різні правові норми, міжнародні угоди, конференції, діяльність робочих груп фахівців (“orgware”).

Зміст освіти сьогодні – це не тільки знання, навички й уміння в певній освітній галузі, а й загальнолюдська культура, яка знаходить вираження в цій галузі. Сучасні тенденції оновлення змісту освіти передбачають, крім усього іншого, його культуровідповідність, гуманізацію, гуманітаризацію, інтеграцію й особистісну орієнтацію, а забезпечити культурологічний характер сучасної гуманітарно-технічної освіти покликана інформаційно-технологічна підготовка майбутнього вчителя. На думку В. Андрущенка, вітчизняна педагогічна дійсність актуалізує проблему творчо-еволюційної динаміки педагогічної професії, яка спрямовує безперервну педагогічну освіту на інформаційне, особистісне забезпечення функціонування об'єктивно і суб'єктивно ефективних педагогічних засобів професійної підготовки майбутніх учителів [1].

Ця концепція базується на врахуванні стратегічних напрямів розвитку професійної підготовки майбутніх учителів. Студент має навчитися володіти прийомами самостійного пошуку, збору, обробки, аналізу та синтезу інформації, отримати знання, вміння і навички інформаційного самозабезпечення своєї навчальної і науково-дослідної діяльності, адже інформаційна культура є специфічною складовою онтологічного, гносеологічного й ціннісно-духовного буття людини.

Якість професійної підготовки майбутніх учителів багато в чому визначається особливостями навчально-інформаційного середовища навчального закладу, адекватністю змісту підготовки вимогам державних освітніх стандартів. Для формування інформаційної культури майбутнього фахівця необхідно, щоб навчально-інформаційне середовище було професійно зорієнтованим, спрямованим на формування у студента стійкого усвідомленого позитивного ставлення до своєї професії, творчого підходу до вирішення завдань, пов'язаних з реалізацією фахових функцій.

Особливу увагу необхідно приділяти аналізу соціокультурного контексту формування інформаційної культури майбутніх фахівців, розгляду основних характеристик соціокультурного середовища сучасної України, його досягнень та негативних явищ, висвітленню суперечливих тенденцій відродження культурно-історичних традицій, утвердження загальнолюдських моральних цінностей.

Ефективне використання студентами світового інформаційного потенціалу є визначальним чинником зближення вітчизняної та європейської систем вищої освіти. В Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 років та інших урядових документах [2-3] вказується на необхідність підготовки молоді до сприйняття все більш динамічного потоку інформації. На місце її пасивного сприймання ставиться самостійний пошук нової інформації, вміння аналізувати і використовувати інформаційний потенціал для орієнтації у провідних педагогічних концепціях і теоріях, формування на їхній основі інформаційної культури майбутніх фахівців.

Для входження України у світовий інформаційний простір необхідно:

– створення і розвиток систем транскордонного інформаційного обміну, що реалізують взаємний доступ користувачів до вітчизняних і закордонних баз даних, міжкомп'ютерний обмін даними, проведення телеконференцій тощо;

– використання систем міжнародних стандартів у галузі телекомунікації і розробка на їхній основі вітчизняних стандартів і протоколів інформаційного обміну;

– удосконалення і розвиток інформаційних систем для підтримки зовнішньополітичної та зовнішньоекономічної діяльності;

– розробка організаційно-технічних умов інтеграції систем і засобів масової інформації (телебачення, радіо, преса) на основі сучасних мультимедійних технологій тощо.

Формування інформаційної культури особистості відбувається протягом всього життя. Це складний багатоплановий поетапний процес інформаційної підготовки, що має різні рівні розвитку: від первинних знань до всебічного оволодіння і творчого осмислення способів їх реалізації в професійно-педагогічній діяльності.

Використана література:

1. Андрущенко В. Світанок Європи: Проблема формування нового учителя для об'єднаної Європи XXI століття. – 3-тє вид. / Віктор Андрущенко. – Київ : Знання України, 2015. – 1099 с.
2. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в Європейський освітній простір. Назва з екрану. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/3145/
3. Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 років [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://osvita.ua/news/43501/>

Abstract

The informative phenomenon is considered is an informative culture of modern specialist; outlined its value in forming of educational paradigm of society.

Keywords: *informative culture, educational potential, specialist, informative educational space.*